

Sažetak

Vlatka Štimac, Filozofski fakultet, Pula

UDK 81'373, stručni članak,

primljen 4. ožujka 2003., prihvaćen za tisak 22. travnja 2003.

Anglicisms in Current Usages Published in Last Decade of 20th Century

The paper deals with the issues of lexical-and-semantic standards, in particular those concerning loan-words but with a special emphasis on anglicisms, that can be found in the current usages published in the 1990s. The anglicisms, taken from Croatian language guides, are listed first. Then the principles of regularity, used by the authors in suggesting their Croatian equivalents, are analysed. There is a question – whether the authors were too puristic, i. e. how much are the suggested equivalents acceptable and how much are they accepted?

**NAJIZAZOVNIJI DOKUMENT
O JEZIČNOJ POLITICI U HRVATSKOJ (3)**

Josip Grbelja

Primjeri i pritisci

 učer ili prekjučer slušali smo druga Crvenkovskog. Rekao je: »Ja ću govoriti na srpskom«, ali ga je naš drug sa Radija i Televizije ispravio da govori na srpsko-hrvatskom jeziku. To mi slušamo i u drugim emisijama. Popović npr. ima onu šaljivu emisiju, a svaka druga riječ je na srpskom jeziku. To je u redu, ali pusti da mi govorimo hrvatski. Nama će Božidar Novak precrtati u »Vjesniku« ako napišemo hrvatski... (Novak: »Ja nisam potpisao Novosadski dogovor.«) Vi ste izvrgnuli praksu. Kaže se: »U službenoj upotrebi nužno je upotrebljavati dva narodna izraza.«

Kad sam putovao u Moskvu i napisao raspravu pod naslovom »Osnovni problemi hrvatskoga književnog jezika u 19. stoljeću«, meni su u Beogradu zabranili da idem s takvom raspravom, već je naslov morao glasiti »Osnovni problemi hrvatsko-srpskoga književnog jezika u 19. stoljeću«. Molim vas, u 19. stoljeću, kakav hrvatsko-srpski jezik, a raspravlja se o Hrvatskoj! (B. Novak: »Radi se tu o pristupu, da li ste dogovor u Novom Sadu napravili pod pritiskom?«) Nemojte govoriti o pritisku. Ako sam govorio u Novom Sadu, *onda* drugi dan čujete: »Stigao je Kardelj. Zanima se kako napreduju dogovori«. O takvu pritisku pod takvim okolnostima nemojmo govoriti. Neki su *veliki* *revo-*

lucionari za sebe rekli da su psi, a bili su, zapravo, veliki revolucionari. To su te situacije – kad se pod pritiskom svašta kaže.”

Marinko Grujić: “Zar pretpostavljate da su svi potpisnici Novosadskog dogovora bili pod pritiskom?”

Ljudevit Jonke: “Ne, ali pritisak je bio. Kad sam se bunio protiv toga – a to u stenogramu stoji, ali nije štampano – da se ne može svaki tekst u originalu štampati, nego se mora prilagoditi sredini u kojoj se djeluje, kad smo dodali riječ *samovoljno*, javio se dopisnik »Borbe«. Ja sam rekao: »Ako predemo na to kako se ‘Borba’ štampa u Beogradu, onda ćemo mi u Zagrebu imati ijekavsku varijantu«, a on mi je tamo pred svima rekao kako on smatra da ja »Borbu« prikazujem kao srbijanski list, a onda je ona bila organ Saveza komunista. To su političke insinuuacije. Ja sam se od toga ogradio. Sekretar Matice srpske odmah mi je dao podršku. Nisu mi to ni u zapisniku naveli. To je ono što nazivamo pritiskom. Jeste pritisak, nije pritisak, ali pritisak je bio.”

Jedinstveni jezik – stvar prošlosti

Stjepan Babić, vrhunski stručnjak za jezik u Hrvatskoj, jedan od tvoraca pravopisa (popularnog “Londonca”) i Jonkeov nasljednik na Katedri suvremenoga književnog jezika Filozofskog fakulteta u Zagrebu,⁶ javio se za riječ u toj “atmosferi pritiska”, pomalo provocirajućoj, pomalo stvarnosnoj, u svakom slučaju izazovnoj, u kojoj se tražila i vrhunska ozbiljnost i odgovornost za svaku iznesenu riječ ili misao, čak za kontekst ili namjeru razmišljanja, te je rekao:

“Mislim da su lingvisti svjesni – da je njihovo djelovanje u jednom smislu političko. Možda druge nauke nisu u tom smislu političke, npr. matematika, ali lingvistika jest. Već je nekoliko puta bilo napomenuto – ako bi se birao tip književnog jezika, onda to nije lingvistička, nego politička strana. To su učinili naši ilirci: gledali su političku stranu, a lingvistički su imali i druga rješenja. Sad, prema tome, postavljamo cilj za kojim idemo, to je isto tako politička strana. I, ako mi u ovakvoj situaciji, koja je složena, kažemo da nam je osnovni cilj bratstvo i jedinstvo, onda je to isto tako politička strana. Gledamo li naša lingvistička rješenja, treba se prisjetiti da je lingvist prof. Stevanović, u »Odjeku« napisao – da lingvisti mogu napraviti jedan ili dva jezika. To lingvisti zaišta mogu, ne u jedno poslijepodne, ali bi za dva-tri mjeseca mogli napraviti jedinstven jezik za hrvatsko-srpsko jezično područje, predložiti ga, pa i usvoji-

6 Nisam to bio jer je partija 1972. donijela zaključak da ne mogu biti na rukovodećim položajima, a kako sam na katedri jedino ja bio profesorom, do dolaska prof. Anića u Zagreb, dobio sam za šefa katedre tutora sa susjedne katedre. (Op. ur. S. B.)

ti, ali ne lingvističkom, nego političkom snagom. Mislim, prema tome, da su lingvisti zaista svjesni kako u svom djelovanju nisu potpuno slobodni, jer tu ima i politička strana, o kojoj također moraju voditi računa. Oni o toj strani i vode računa. To je jedno. Sada bi, nadalje, sami političari trebali u ovoj našoj situaciji kazati – što vodi ovome osnovnom cilju bratstva i jedinstva, da li to vodi k stvaranju jedinstvenog tipa, ili da poštujemo stvarno stanje, odnosno varijante i ravnopravnost. Danas je u tom pogledu prilično toga rečeno – da stvaranje jedinstvenoga književnog jezika pripada prošlosti, da to nije politički cilj i da u tom smislu ne treba djelovati...”

Lingvistima – nema slobode

“Što se tiče samoga Novosadskog dogovora i djelovanja poslije njega, poslije svega što se dogodilo”, istakao je S. Babić, “mislim da lingvisti u tom okviru jednostavno ne mogu slobodno djelovati, onako kako bi mogli, nego sada rade u takvoj situaciji da, ako iznesu neke naučne činjenice onako kao što naučno jesu, dobiju politički prizvuk, i mogli bi dobiti političku osudu, što u situaciji prije Novosadskog dogovora nikako nije bilo. Nije u jednoj mjeri bilo ni poslije Novosadskog dogovora, ali poslije najnovijih događaja lingvisti, mislim, ne mogu slobodno djelovati, prišivaju im se etikete koje za njih osobno mogu biti vrlo neugodne.

Što se tiče samog provođenja Novosadskog dogovora, mislim da se ne može jednostavno reći – treba ga poštovati i provoditi, jer on u praksi izaziva stalne nesporazume. Bude li on ostao takav kakav je danas, nesporazuma će i dalje biti, i to na štetu osnovnog cilja – bratstva i jedinstva. Nije riječ samo o ekscesima u školama i gimnazijama, i nisu ekscesi tu izazivali političke posljedice u stručnom smislu, nego upravo pozivanje na Novosadski dogovor – da su ekavica i ijekavica ravnopravni, da su i govori ravnopravni, te kao slobodan građanin smijem u Splitu, Bukovici ili drugdje govoriti ekavicom, jer je to ravnopravno: »U ime čega se može meni zabranjivati da govorim ekavski?« Toga je bilo u školi. A ja mislim da ti koji u Republici Hrvatskoj govore ekavski, to su pravi šovinisti i pravi razbijači bratstva i jedinstva. A oni su se pozivali na Novosadski dogovor!

Zatim, a što je za lingviste vrlo važno, to je normativnost, odnosno rad na normativnim priručnicima. Ovdje je rečeno kako će se lingvistima omogućiti da izrade kapitalna djela, ali kako da ih izrade u ovoj situaciji, tko da ih radi. To je pitanje gramatike. Možemo li mi u Zagrebu sada, u ovoj situaciji, nastaviti izradu gramatike, pa je onda objaviti? Kako ćemo je nazvati? Kako ćemo postupiti prema dublima?⁷ Ja sam počeo raditi, ispisao sam osam knjiga, i **kada**

7 Treba: *dubletama*.

sam vidio kojim smjerom ide, jednostavno sam digao ruke.⁸ Evo, neka Jonke kaže nisam li bio izabran i za obrađivača i za urednika,⁹ i dokle je došao taj Matičin rječnik. Tu je pitanje terminologije. Da ne duljim, mislim da se u ovoj situaciji jednostavno ne može djelovati lingvistički, nego raditi onako uske lingvističke poslovc, a od svih ovih drugih, normalno, lingvist mora dizati ruke kako ne bi doživio neugodnu situaciju.

Rekao bih, također, da Novosadski dogovor, ako se smatra politički, treba poštovati, ali onda ga treba i precizirati, sve ono što je nejasno, i reći to je politički i lingvistički, te odvojiti političko, čak i to precizirati – dogovorima. Ali mislim da u sadašnjoj situaciji ni to ne bi – ni politički ni lingvistički – bilo dobro napraviti naprečac. To bi prvo trebalo razjasniti u stručnim časopisima, u užim krugovima, ne u novinama, da znamo što ćemo, tko što misli, na čemu smo, kako bismo se onda mogli dogovoriti. Ali ako se i takav dogovor bude previše nametao, doživjet će isto tako da će praksa ići svojim tokom, a dogovor će ostati kao vrlo štetan, kao što se može reći da je bio i ovaj dosadašnji.”

Razlozi neravnopravnosti

Antun Žvan: “Samo bih jedno pitanje htio postaviti. I Vi i prof. Jonke govorili ste o reviziji Novosadskog dogovora. Rekli ste da bi ga možda trebalo precizirati. Gdje Vi u Novosadskom dogovoru vidite ne samo uzrok nego, recimo, i neki poticaj za nesporazum i za nemogućnost da se ovi politički principi o kojima smo do sada govorili, da se neki od njih, za koje se zalažemo, ostvare u pogledu ravnopravnosti jezičnih varijanti?”

Ljudevit Jonke: “Mora se malo precizirati o pravu pojedinih naroda na svoje tipove jezika, jer kada se kaže »ekavski i ijekavski su ravnopravni«, to je preširoko rečeno. Tu ravnopravnost treba malo precizirati. Što to znači? Kada su u Gospić došli i napravili onu aferu prije sedam godina, pet profesora iz Srbije počeli su govoriti ekavski i beogradskom terminologijom, oni su se pozivali na Novosadski dogovor, jer su ekavski i ijekavski ravnopravni. Onda se, dakako, digao Gospić, prosvjetni radnici, diglo se u visokim republičkim tijelima nastavnog smjera, i konstatiralo se da to nije pravilno, da se treba prilagoditi sredini u kojoj se netko nalazi. Onda su oni radije otišli iz Gospića nego

8 Kad sam vidio kamo rad na *Rječniku hrvatskosrpskog književnog jezika* u izradi dviju Matica smjera, prekinuo sam iz protesta ispisivanje iz književnih djela iako sam na tome mjesečno mogao zaraditi još jednu plaću.

9 Poslije sam se prihvatio dužnosti obrađivača i urednika, ali pod drugim smjernicama, koje Srbi nisu htjeli prihvatiti i zajednički je rad prekinut i tako od tih dužnosti nije bilo ništa.

da se prilagode. Eto kako je to neprecizno – kada se samo kaže »ijekavski i ekavski su ravnopravni«. Neprecizno je, zatim, kad se kaže da je srpsko-hrvatski jezik jedinstven. Nije jedinstven. On ima dva tipa. Ja sam prvi ustao u borbu protiv toga da nije jedinstven. Mene pita drug Božo [Novak – J. G.] zašto sam potpisao. Obično se kolektivu pokoravam, kolektivnom zaključku, ali ja sam i tamo govorio da nije jedinstven... Imamo prof. Gutkova¹⁰ u Moskvi koji je o tome pisao, imate Moniku Patrić¹¹, imate Schmausa¹² koji piše o dva tipa književnog jezika. Jedinstveno, to znači potpuno jednako, a to nije pravilno. Onda treba precizirati i naziv jezika. Tamo se kaže: »u zvaničnoj upotrebi nužno je uvijek upotrebljavati dvostruki naziv«. To se u praksi provelo tako da to mora biti samo *srpskohrvatski* ili *hrvatskosrpski*. Ovaj naš naziv *hrvatski ili srpski*, odnosno u srpskim krajevima *srpski ili hrvatski* najviše može zadovoljiti u službenoj upotrebi sve pripadnike jugoslavenskih naroda. On može pomoći i rješavanju bosanske situacije. Jer, u Bosni ako čak profesori napišu u školskoj knjizi *hrvatskosrpski* moraju se ispričavati zašto nisu napisali *srpskohrvatski* jer se misli da je važnije ono što je na prvom mjestu. Trebalo bi *srpski ili hrvatski* u srpskim krajevima, a *hrvatski ili srpski* u hrvatskim krajevima. To je bilo naše gledište i u Novom Sadu, i zato nije donesena jedinstvena odluka...”

Lukavi i skriveni šovinizam

Odgovarajući na pitanja o uzrocima nesporazuma oko Novosadskog dogovora, **Ljudevit Jonke** naveo je prvo što su o tome pisali Rodoljub Čolaković (bio je protiv “jedinstvenoga srpskohrvatskog i hrvatskospkog jezika”), S. Kulenović (u Borbi je pisao protiv toga, rekavši: “Kada kažeš srpskohrvatski ili hrvatskosrpski, to je ovako: hrvatski pošprican srpskim, ili obratno; to je, zapravo, srpski samo malo pohrvaćen”) i neki drugi (koji kažu da je to “tamno-sivo”, ili da je to isto kao “gluhonijem”, tj. i gluh i nijem). “To je, eto, i hrvatski i srpski. Ako je hrvatski i srpski, zašto se ne bi zvao *hrvatski ili srpski*, ili *srpski ili hrvatski*. Tu se lako može varirati i izbjeći teškoće u ovim miješanim krajevima... Ima još nešto, a to je pisanje priručnika, što je Babić spomenuo. Vidite u kakvim smo neprilikama. Mi smo, na primjer, od 1950. do 1953. izrađivali pravopis hrvatskoga jezika, u suglasnosti s našim prosvjetnim vlastima, a u Hrvatskome filološkom društvu sa svim lingvističkim stručnjacima naše republike. Izradili smo »Pravopis hrvatskoga književnog jezika«. Već smo se bili dogovorili da će ga izdati »Školska knjiga«. Kada smo predali rukopis, naje-

10 Vladimir Gudkov

11 Monica Partridge, slavistica iz Nottigham u Velikoj Britaniji

12 Alois Schmaus, slavist iz Münchena

danput smo dobili odgovor: »Hrvatski? To ne ide. To nije zgodno. Itd. Ne može to!« Onda je odmah iduće godine došao Novi Sad, pa smo onda pisali zajednički.

Slušajte dalje. Profesor Benešić, kojem smo sada u Iloku otkrili spomenik, radio je na jednome specifičnom rječniku. Rade ne samo ovako velike rječnike, dobar je rječnik hrvatski i srpski, jer jedan i drugi pokazuju jezično blago, ali dobar bi bio i rječnik hrvatskoga jezika i srpskoga jezika radi onih normi koje postoje u svakoj varijanti. Na to, međutim, ne možete ni pomisliti. Bio je jedan lingvist koji je sa »Školskom knjigom« sklopio ugovor o izdavanju rječnika hrvatskoga književnog jezika. Onda se reklo: »Ne može rječnik hrvatskoga književnog jezika«. Benešić je radio na tom rječniku 15 godina. Obradio je razdoblje od 1836. do 1950. To je, dakle, specifičan rječnik. On, zapravo, nije bio lingvist, nego geograf i historičar. Bio je književnik. Imao je veliki osjećaj za jezik, i on je prikupio materijal i jezik hrvatskih pisaca 19. st. i početka 20. st. To je neprocjenjivo blago fraza i riječi. Nije ga dospio završiti, došao je do Š. U Akademiji se pitalo: da li ćemo nastaviti od Š do Ž, i da ga izdamo. Svagdje, međutim, ima unitarista: kako ćete izdavati rječnik hrvatskoga književnog jezika? A kada trebamo dokumentaciju o nečemu kako nam se jezik razvijao, mi se moramo služiti tim rječnikom. I kada se mi moramo, koristio bi on i drugima. Ali, ne može, jer se zove »rječnik hrvatskoga književnog jezika«. On je uzeo hrvatske pisce. Odmah se kaže: to je šovinizam! To je ono pogrešno.¹³ A prave rječnik Puškinova jezika, drugi prave rječnik Shakespeareova jezika, pa kako se ne bi mogao napraviti rječnik hrvatskoga jezika. Ali je zabranjeno, to je tabu, tu smo u toj neprilici. Hoćeš da napraviš rječnik hrvatskoga jezika – ne, to je šovinizam. U takvoj situaciji ne može se zdravo djelovati ni u lingvističkom ni u političkom pogledu. Molim, i Akademija je velika naučna institucija. Evo drug Matković zna kako je to tamo zapelo: ne može rječnik hrvatskoga književnog jezika.

Marijan Matković: "Kada smo prije 15-20 godina počeli financirati, bili smo svjesni da će ipak doći vrijeme kada ćemo moći tiskati. I došli smo do – serenade!"

Ljudevit Jonke: "To je veliko rječničko blago, a prednost je toga rječnika jer je frazeološki. To je stilistički priručnik, a ne možeš ga štampati".

Stjepan Babić: "Samo bih postavio jedno pitanje na koje treba odgovoriti. Budući da postoje varijante, imaju li Hrvati pravo da za svoju varijantu donesu

13 Riječ je o Benešićevu rječniku hrvatskoga književnoga jezika, zapravo obilno ispisanih primjera za pojedine riječi iz hrvatske književnosti. Taj je rječnik počeo izlaziti 1985. (zapravo 1986.) u pojedinim svescima pod naslovom *Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od Preporoda do I. G. Kovačića* i do 1990. izašlo je 12 svezaka.

normativni priručnik – bez uplitanja srpskih lingvista u te priručnike. To je političko pitanje na koje bi trebalo odgovoriti. To je bit problema u sklopu problema koji postoje. Rekao bih samo da po Novosadskom dogovoru izlazi da nemaju to pravo, jer tamo piše »rječnik zajednički«, »pravopis zajednički«, a onda je terminologija isto bila *zajednička*, koja je tek sada – polurazbijena.¹⁴ A što je s gramatikom, to ja ne znam odgovoriti. Mislim da bi to trebalo jasno reći, da bismo onda znali na čemu smo.”

Jezik – politički ili znanstveni problem?

Vjekoslav Kaleb, književnik, urednik rubrika o jeziku javnim medijima (npr. u Telegramu), akademik, javio se tada (16. prosinca 1967.) za riječ, i izbačen je iz javnosti sve, evo do prosinca 2002., dakle već 35 godina. Rekao je:

“Mislio sam govoriti o nekim stvarima koje su već spomenuli prof. Jonke i Babić. Vidim, naime, po onome što se ovdje govori da se nismo naročito udaljili od one početne diskusije poslije Deklaracije... Sve ovo što su naveli Jonke i Babić, to su, naime, simptomi, to su pojave, to se javlja, i to na širem planu, i to je stvorilo stanovitu atmosferu, stanovito raspoloženje. To je, dakle, dovelo do određenog stanja, i mi ne možemo a da ne vidimo to stanje... Vidim sada ovdje, po ovome kako reaguju drugovi B. Novak i Marinko (Grujić), da su se oni opet spremni hvatati za pojedine stvari iz ovoga kompleksa, istjerati ih kao bitne: ‘zašto si govorio?’, ‘zašto si ti tako govorio prije 10 ili 15 godina?’. Znamo, međutim, da godine idu i da se kroz te godine stvari mijenjaju. Znamo da smo pretrpjeli, ne pretrpjeli, nego doživjeli temeljitih promjena, i političkih, a tih temeljitih promjena ima isto tako u odnosima među narodima, itd.

Pitanje jezika ne može se svesti, kako su istakli neki drugovi, u prvom redu na politički problem, a na naučni tek u drugom redu. To pitanje ne možemo svesti ni na improviziranu diskusiju, na diskusiju od par sati, nego se stvar mora u osnovi rješavati... Znam da je velik dio naših pojava, naročito u Hrvatskoj, obrambenog karaktera, iako se misli da su one čak i šovinistički ispadi, koji mogu ličiti na šovinizam po onoj liniji ‘drž’ lopova’. To je kod nas dominantna metoda borbe ‘drž’ lopova’, hvataj se i pravi karijeru, zgrabiti jednoga kao što je Jonke, zgrabiti ga kao nekog šovinstu, i na taj način diskriminirati. To je na širem planu metoda, metoda diskvalifikacije pojedinih zamišljenih protivnika.

Oprostite, možda ulazim u neke stvari, ali dozvolite: sve su ove pojave – mene recimo kao književnika malo interesira ova teoretska i naučna strana lingvistike, a interesira me praksa života, kako se ona odražava na pojedince, na

14 Rad smo na zajedničkome nazivlju prekinuli jer srpska strana nije pristala da se nazivlje tiska u četiri stupca: hrvatskome, srpskome, makedonskome i slovenskome.

ljude, masu, narod, kako se manifestira na raznim točkama. Ja kad vidim, rećimo, ove deformacije, koje se mogu usporediti sa stanjem u Austriji, kad su činovnici bili ulizice, osjećam da je to mnogo rasprostranjena pojava ulagivanja. Zaboravljamo na svu realnost, samo da se, radi karijere nekome ulagujemo. To govorim zato da kažem kako se na jednome ovakvu problemu, koji bi imao izgledati kao lingvistički, kao naučni, mogu priličepiti razorne pojave. Mi ne možemo nijekati da su Hrvati, i uopće, i ovdje u hrvatskoj, oduvijek, kao i dio pisaca, usprkos svemu onome što se dogodilo poslije rata naovamo, pokazivali širokogrudnost i internacionalnu otvorenost prema svim narodima, i da ta širokogrudnost postoji i danas. To, međutim, eksploatiranje ustaštva, to je danas toliko rašireno da sebi ne možete ni zamisliti. To se odražava i u samoupravljanju, a bazira se na onoj 'drž lopova'. Kad, naime, jedna ili druga grupa primijete da će jedna prodrijeti sa svojim nastupom, onda ova druga grupa iščeprika nešto. Kaže: to je taj! Taj je bio to i to! Ili njegov brat ili stric, i onda ga na taj način onesposobi za kandidaturu."

(Nastavlja se.)

PITANJA I ODGOVORI

ZAŠTO ANTARKTIKA KAD JE ARKTIK?

U prvoj polovici prošle godine netko me je zapitao: *Zašto Antarktika kad je Arktik?* Nisam mogao odmah odgovoriti jer ni sam nisam znao. Počeo sam istraživati i dok sam našao odgovor, zaboravio sam tko me je pitao. No sada to i nije tako važno kad je odgovor zanimljiv i potreban.

Prvo je što sam učinio, što svatko treba učiniti kad je nesiguran, skupljao sam podatke da vidim kako je u praksi. Vidio sam da se upotrebljava i *Antartik* i *Antarktika*, ali nisam vidio neku zakonitost kad je jedno, a kad drugo. Pitao sam neke zemljopisce i oni su mi rekli da je *Antarktika* zato što je riječ o kontinentu pa su mu dodali *-a* da bude kao i drugi kontinenti:

Afrika i (Sjeverna i Južna) *Amerika*. Rećkao sam da je to slab razlog jer *Europa*, *Azija* i *Australija* nemaju *-ika*, a s druge strane da će *Antarktika* uvijek izazivati napetost u jeziku jer će se zbog *Arktik* uvijek nametati da suprotno bude *Antartik*. Poslije mi je jedna meteorologinja rekla da je *Antarktika* zato što su svi kontinenti ženskoga roda, a oceani muškoga, što već jest bolji razlog, ali je i on slab jer imamo samo tri oceana, Atlantski ocean ili Atlantik, Indijski ocean, Tih ocean, a svega dvije riječi.

Jasno je da se ne možemo zadovoljiti tako polovičnim odgovorom i zato sam nastavio istraživanje.

U Minervinu Svjetskome atlasu, Zagreb, 1938., riječi *Arktik* nema, nego piše *Sjeverne polarne zemlje*, a *Antarktički kontinent*, pa *Zapadni Antartik* i *Južna Victoria zemlja*.